

Adam Siegień¹

Komenda Powiatowa Policji w Hajnówce

PRZESTĘPCZOŚĆ NARKOTYKOWA W POWIECIE HAJNOWSKIM W LATACH 2008-2013

Streszczenie

W Polsce przez wiele lat XX wieku, zjawisko narkomanii mimo, że ulegało rozwojowi to jednak nie było przedmiotem publicznej troski i różnych oddziaływań zapobiegawczych podejmowanych przez instytucje państwowe. Dzisiaj łatwość z jaką można zakupić środki odurzające, wyprodukować narkotyki bądź uprawiać rośliny o działaniu narkotycznym powoduje, że wiele osób tak indywidualnie, jak i w grupach podejmuje ryzyko dokonywania takich, niezgodnych z prawem, czynów. Narkomania jest zjawiskiem wyjątkowo źle tolerowanym przez społeczeństwo, a mimo to rozpowszechnia się i jest również problemem małych społeczności lokalnych. Powiat hajnowski leży w obszarze przygranicznym, jest słabo zaludniony, ma wiele terenów o gęstym zalesieniu, co sprzyja nielegalnej uprawie roślin o działaniu odurzającym oraz innym czynom zabronionym związanym z narkotykami.

Przedmiotem dociekań w artykule są rozmiary i dynamika przestępstw stwierdzonych z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii przede wszystkim w hajnowskiej społeczności lokalnej. Autora interesuje także sytuacja w przestępczości narkotykowej powiatu hajnowskiego pod względem udziału procentowego narkotykowych przestępstw stwierdzonych oraz wykrywalności na tle województwa podlaskiego. Badania prowadzono na danych udostępnionych przez Komendę Wojewódzką Policji w Białymstoku.

Wyniki dokonanej analizy statystycznej, praktyka policyjna i doświadczenie zawodowe Autora wskazują, że mimo bardzo trafnych uregulowań praw-

¹ Adam Siegień – absolwent studiów pierwszego stopnia na kierunku bezpieczeństwo wewnętrzne w Niepaństwowej Wyższej Szkole Pedagogicznej w Białymstoku z roku 2014. Zainteresowania koncentruje wokół kwestii diagnozowania stanu i zwalczania różnych rodzajów przestępczości.

Kontakt z Autorem: za pośrednictwem Redakcji.

nych, dobrej wykrywalności przestępstw narkotykowych i ich sprawców zjawisko przestępczości narkotykowej w hajnowskiej społeczności rozszerza się.

Słowa kluczowe: narkomania, przestępczość narkotykowa.

DRUG-RELATED CRIME IN HAJNÓWKA DISTRICT IN THE YEARS 2008–2013

Abstract

In Poland, for many years in the 20th century, the phenomenon of drug abuse, even though it was developing, was not a subject of public concern or the various prevention activities undertaken by national authorities and institutions. Today the ease with which narcotic substances can be obtained, manufactured, or – in case of narcotic plants – grown leads many people, both individuals as well as groups, to undertake the risk of perpetrating these unlawful acts. While drug abuse is a phenomenon that is especially poorly tolerated by the society, it is continually spreading and has become a problem in small local communities. Hajnówka district is located in the national border region; it has a sparse population and areas covered with dense forests, which facilitates the illegal cultivation of narcotic plants as well as the perpetration of other unlawful acts related to drug abuse.

The subject of the investigations presented in the article are the scale and dynamics of crime as defined under the act on prevention of drug abuse, especially in the local community of Hajnówka. The author is also interested in the situation of drug-related crime in Hajnówka district in terms of the percentage of drug-related crimes detected and their detectability in Podlaskie province. The research was conducted using data made available by the Province Police HQ in Białystok.

The results of the statistical analysis, police practices, and the author's own occupational experience indicate that, despite quite accurate and suitable legal regulations, good levels of detectability of drug-related crime and their perpetrators, the phenomenon of drug-related crime is spreading in Hajnówka community.

Keywords: drug abuse, drug-related crime.

Wprowadzenie²

Zainteresowanie człowieka środkami odurzającymi trwa od wielu dziesięcioleci. Jednak w Polsce przez wiele lat XX wieku, zjawisko narkomanii, mimo że ulegało rozwojowi to jednak nie

² W artykule zainteresowania skoncentrowano na badaniach nad symptomatologią przestępczości narkotykowej w społeczności lokalnej powiatu hajnowskiego, pomijając szeroki opis teoretyczny zjawiska ze względu na bogatą i dostępną literaturę na ten temat.

było przedmiotem publicznej troski i różnych oddziaływań zapobiegawczych podejmowanych przez instytucje państwowe. Dzisiaj łatwość, z jaką można zakupić środki odurzające, wyprodukować narkotyki bądź uprawiać rośliny o działaniu narkotycznym powoduje, że wiele osób tak indywidualnie, jak i w grupach podejmuje ryzyko dokonywania takich, niezgodnych z prawem, czynów.

Od narkomanii nie jest wolna także społeczność lokalna powiatu hajnowskiego. Położenie geograficzne powiatu hajnowskiego w obszarze przygranicznym gęsto zalesionym, z dużą ilością pól uprawnych i nieużytków, stanowi sprzyjającą okoliczność dla przestępczości narkotykowej. Innym czynnikiem silnie związanym ze stanem przestępczości narkotykowej jest słaba sytuacja materialna ludności powiatu hajnowskiego. Chęć szybkiego i dużego zysku z upraw konopi oraz ze sprzedaży narkotyków, toruje drogę rozwiązaniom wiążącym się z naruszeniem norm prawnych. Ludzie młodzi, nastawieni na łatwy i szybki zarobek nie chcą powielać losu swoich rodziców żyjących na niskim lub średnim poziomie. Młodzi są przy tym nastawieni na zabawę i łatwą egzystencję, które pociągają za sobą wysokie koszty. Na wpływy świata przestępczego są narażone także osoby bezrobotne, jednak wcale nie poszukujące zatrudnienia, za to świetnie utrzymujące się jedynie z działalności przestępczej.

Badania

Przedmiotem dalszych dociekań są następujące zagadnienia skonkretyzowane w pytaniach badawczych:

1. Jakimi były rozmiary³ i dynamika⁴ przestępstw stwierdzonych, z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29

³ Wyjaśnianie i kontrolowanie przestępczości wymaga orientacji jakie są rozmiary, struktura i dynamika przestępczości. W tym celu dokonuje się opisu statystycznego przestępczości traktowanej jako zbiór zdarzeń określanych jako przestępstwa. Zbiór takich zdarzeń, o których informacje dotarły do organów ścigania, i które zostały uznane za przestępstwa i jako przestępstwa zarejestrowane nazywa się przestępczością ujawnioną. Jednak zjawisko przestępczości nigdy nie podlega bezpośredniej obserwacji co oznacza, że aby je badać należy posługiwać się pewnymi wskaźnikami, które są możliwe do zaobserwowania.

lipca 2005 r., na terenie powiatu hajnowskiego w latach 2008-2013?

2. Jaki był udział procentowy⁵ stwierdzonych przestępstw narkotykowych w powiecie hajnowskim w tego typu przestępczości, zarejestrowanej w całym województwie podlaskim?
3. Jaka była wykrywalność przestępstw z *ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 r.* w powiecie hajnowskim w latach 2008-2013 na tle wykrywalności przestępstw narkotykowych w całym województwie podlaskim?

Próbie odpowiedzi na pytania badawcze podjęto wykonując analizę statystyczną danych liczbowych uzyskanych z Komendy Wojewódzkiej Policji w Białymstoku.

Tabela 1. Rozmiary i dynamika przestępczości narkotykowej w województwie podlaskim w latach 2008-2013

Rok	Liczba przestępstw stwierdzonych	Dynamika roczna w %	Dynamika o podstawie stałej = rok 2008; w %
2013	1 187	-17,52	+30,44
2012	1 439	+4,35	+58,13
2011	1 379	+16,96	+51,54
2010	1 179	+2,87	+29,56
2009	1 146	+25,93	+25,93
2008	910	—	—
Razem	7 240		

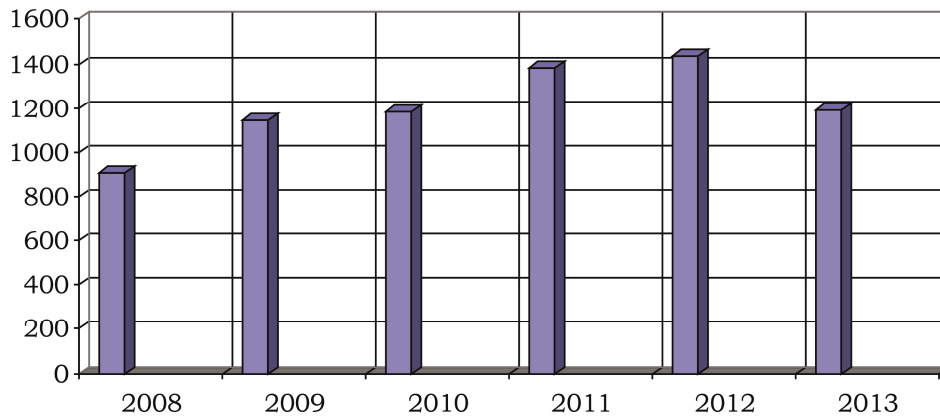
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Komendy Wojewódzkiej Policji w Białymstoku

Zebrane informacje o tych wskaźnikach, np. liczba przestępstw stwierdzonych, liczba postępowań wszczętych, podlegają opisowi statystycznemu, w którym badacz posługuje się liczbami bezwzględnymi oraz różnymi miernikami jak: proporcje, odsetki, stosunki, wskaźniki, mierniki lub tendencje. J. Błachut, A. Gaberle, K. Krajewski, Kryminologia, Gdańsk 1999, s. 189 i nast.

⁴ Dynamika roczna, w % = (rok następny/popzedni x 100) - 100.

⁵ Udział % = (liczba przestępstw narkotykowych popełnionych na terenie całego województwa podlaskiego x 100) podzielona przez liczbę przestępstw narkotykowych popełnionych na terenie tylko powiatu hajnowskiego.

Wykres 1. Przestępstwa narkotykowe stwierdzone w województwie podlaskim w latach 2008-2013. Dane liczbowe Tabela 1

Na terenie województwa podlaskiego w latach 2008-2013 (Tabela 1, Wykres 1) ogółem stwierdzono 7240 przestępstw z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, przy czym najwięcej w roku 2012 (1439), a najmniej w roku 2008 – 910. W badanym przedziale czasu liczba stwierdzonych przestępstw narkotykowych od 2008 do 2012 roku systematycznie rosła. W 2013 r. zanotowano ich spadek do liczby 1187 (czyli o 17,52% mniej niż w roku 2012). Największy wzrost, w odniesieniu do poprzedniego roku, miał miejsce w roku 2009 (+25,93 %).

Dynamika o podstawie stałej, czyli w stosunku do roku wyjściowego 2008, pokazuje stały rozwój zjawiska w badanym czasie. Najmniejszy wzrost liczby przestępstw narkotykowych był w roku 2009 (+25,93%), a największy w roku 2012 (+58,13%). Przyrost stwierdzonych przestępstw narkotykowych w ciągu badanych lat wyniósł +30,44%.

Tabela 2. Przestępstwa narkotykowe i postępowania wszczęte w województwie podlaskim w latach 2008-2013

Rok	Liczba przestępstw stwierdzonych ogółem	Liczba postępowań wszczętych ogółem	Wskaźnik
2013	1 187	590	2,01
2012	1 439	505	2,84
2011	1 379	563	2,44
2010	1 179	472	2,49

Rok	Liczba przestępstw stwierdzonych ogółem	Liczba postępowań wszczętych ogółem	Wskaźnik
2009	1 146	434	2,64
2008	910	399	2,28
Razem	7 240	2 963	Średnio 2,45

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Komendy Wojewódzkiej Policji w Białymstoku

Na terenie województwa podlaskiego w badanym okresie 2008-2013 wszczęto 2963 postępowania przygotowawcze ogółem o 7240 przestępstw narkotykowych (Tabela 2). W roku 2008 liczba wszczętych postępowań przygotowawczych wynosiła 399. W kolejnych latach liczba wszczęć stale rosła, a w 2011 wyniosła 563. W 2012 r. liczba postępowań wszczętych spadła do 505, ale w roku następnym odnotowano największą ich liczbę w badanym okresie – 590. Wskaźnik pokazuje liczbę przestępstw stwierdzonych przypadających na jedno postępowanie wszczęte. Utrzymuje się on przez cały badany okres na poziomie między 2,01 a 2,84, czyli powyżej dwóch przestępstw narkotykowych przypadających na jedno wszczęte postępowanie.

Tabela 3. Udział procentowy stwierdzonych przestępstw narkotykowych powiatu hajnowskiego w przestępczości narkotykowej województwa podlaskiego w latach 2008-2013

Rok	Liczba przestępstw stwierdzonych w województwie podlaskim	Przestępstwa stwierdzone w powiecie hajnowskim	
		Liczba	Udział %
2013	1 187	47	3,95
2012	1 439	43	2,98
2011	1 379	23	1,66
2010	1 179	69	5,00
2009	1 146	27	2,35
2008	910	22	2,41
Razem	7 240	231	Średnio 3,19

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Komendy Wojewódzkiej Policji w Białymstoku

W badanych latach liczba przestępstw (Tabela 3) z *ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii* w powiecie hajnowskim wahała się od 22 do 69 zarejestrowanych zdarzeń. W roku 2008 w powiecie hajnowskim stwierdzono dokonanie 22 przestępstw narkotykowych, co stanowiło 2,41% takich przestępstw z całego województwa podlaskiego. Rok 2010 zamknięto najwyższą liczbą stwierdzonych przestępstw narkotykowych w powiecie hajnowskim – 69 i było to 5,00% w skali województwa podlaskiego. W roku 2013 udział procentowy przestępstw narkotykowych powiatu hajnowskiego w skali województwa podlaskiego wyniósł 3,95%. Rok 2013 był drugim rokiem wzrostu tych przestępstw w powiecie hajnowskim po silnym spadku obserwowanym w roku 2011.

Tabela 4. Dynamika przestępstw narkotykowych w powiecie hajnowskim w latach 2008-2013

Rok	Liczba przestępstw narkotykowych	Dynamika roczna w %	Dynamika o podstawie stałej = rok 2008; w %
2013	47	+9,30	+113,63
2012	43	+86,95	+95,45
2011	23	-66,67	+4,54
2010	69	+155,55	+213,63
2009	27	+22,72	+22,72
2008	22	—	—
Razem	231		

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Komendy Wojewódzkiej Policji w Białymstoku

Na terenie powiatu hajnowskiego w latach 2008-2013 liczba narkotykowych przestępstw stwierdzonych ogółem była na poziomie od 20 do 70 zdarzeń rocznie (Tabela 4). Razem w tym czasie potwierdzono dokonanie 231 czynów zabronionych kwalifikowanych z *ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii*. Po roku 2008 obserwowano kolejno dwuletni wzrost przestępczości nar-

kotykowej (2009 i 2010), potem roczny spadek (2011) i znowu, w ostatnich dwu badanych latach wzrost liczby przestępstw narkotykowych.

Roczna dynamika wzrostu sięgnęła wysokiego poziomu nawet ponad sto pięćdziesiąt procent w 2010 roku. Następny rok przyniósł spadek o 66,67%. Jednak w roku 2012 wartość dynamiki rocznej znowu osiągnęła liczbę prawie 90%. Jedyne rok 2013 zaznaczył się niewielkim wzrostem, bo tylko o 9,3%. Z kolei dynamika o podstawie stałej liczonej do roku 2008 utrzymywała się w wartościach dodatnich przez cały badany okres. Ostatecznie rok 2013 przyniósł wzrost stwierdzonych przestępstw narkotykowych w stosunku do roku 2008 o ponad 110%.

Tabela 5. Przestępstwa narkotykowe stwierdzone i postępowania wszczęte w powiecie hajnowskim w latach 2008-2013

Rok	Liczba przestępstw stwierdzonych	Liczba postępowań wszczętych	Wskaźnik
2013	47	19	2,47
2012	43	19	2,26
2011	23	20	1,15
2010	69	23	3,00
2009	27	20	1,35
2008	22	21	1,04
Razem	231	122	Średnio 1,87

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Komendy Wojewódzkiej Policji w Białymstoku

W latach 2008+2013 na 231 czynów zabronionych z *ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii* w powiecie hajnowskim (Tabela 5) wszczęto 122 postępowania przygotowawcze. Wskaźnik liczby przestępstw narkotykowych na jedno postępowanie wszczęte oscylował od 1,04 w 2008, przez 1,35 w 2009, dalej 3,00 w roku 2010 i 1,15 w 2011 do 2,26 (2012) i 2,47 w 2013 roku.

Tabela 6. Wykrywalność przestępstw narkotykowych w województwie podlaskim i w powiecie hajnowskim w latach 2008-2013

Rok	Województwo podlaskie	Powiat hajnowski
2013	97,1	100,0
2012	97,5	97,7
2011	97,5	100,0
2010	96,4	100,0
2009	97,3	88,9
2008	96,0	90,9
Średnio	96,96	96,25

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Komendy Wojewódzkiej Policji w Białymstoku

Na terenie województwa podlaskiego w badanym okresie (Tabela 6) wykrywalność przestępstw z *ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii* była na poziomie od 96,0% (2008) do 97,5% (2011 i 2012). W tym samym czasie wykrywalność przestępstw z tej samej *ustawy* w powiecie hajnowskim była nieco bardziej zróżnicowana osiągając wartość tylko 88,9% w roku 2009, ale w latach 2010, 2011, 2013 aż 100,0%. Dwa pozostałe lata to w 2008 roku 90,9% i 97,7% w 2012.

Tabela 7. Podejrzani o dokonanie przestępstw narkotykowych w województwie podlaskim i powiecie hajnowskim w latach 2008-2013

Rok	Województwo podlaskie	Powiat hajnowski	
		Liczba	Udział %
2013	667	26	3,89
2012	683	13	1,90
2011	743	19	2,55
2010	690	20	2,89
2009	721	21	2,91
2008	688	23	3,34
Razem	4192	122	Średnio 2,91

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Komendy Wojewódzkiej Policji w Białymstoku

Na terenie województwa podlaskiego liczba podejrzanych o dokonywanie czynów zabronionych z *ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii* była w badanych latach na poziomie 650 do 750 (Tabela 7). Razem w tym okresie ustalono 4192 podejrzanych. W roku 2011 w województwie podlaskim było najwięcej podejrzanych o dokonanie przestępstw narkotykowych (743).

W tym samym okresie na terenie tylko powiatu hajnowskiego ustalono 122 podejrzanych. W powiecie hajnowskim najniższą liczbę podejrzanych o popełnienie przestępstw narkotykowych – 13 osób – zanotowano w 2012 roku. Ostatni badany rok 2013 przyniósł 26 podejrzanych, czyli najwięcej w analizowanym okresie.

Zakończenie

Badania własne nad przestępczością narkotykową w województwie podlaskim a w szczególności w powiecie hajnowskim wykazały, że:

1. w latach 2009-2012 dynamika roczna stwierdzonych przestępstw ściganych z *ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii* w województwie podlaskim wykazuje coroczny regularny wzrost tej przestępczości. Dopiero w roku 2013 zanotowano dynamikę roczną ujemną co oznacza spadek ujawnionych przestępstw narkotykowych. Jednak średnio rocznie w badanym okresie obserwuje się wzrost na poziomie ponad 6%. Dynamika o podstawie stałej odniesionej do roku 2008 jest stale dodatnia. W latach 2011 i 2012 przekracza nawet 50%. Ostatecznie rok 2013 zamyka się wzrostem liczby przestępstw narkotykowych **w województwie podlaskim przez badane sześć lat o ponad 30%**. W powiecie hajnowskim w ciągu badanych lat liczba przestępstw narkotykowych również wzrosła, co znalazło odzwierciedlenie w dodatniej dynamice rocznej. Dynamika o podstawie stałej pokazuje wzrost liczby przestępstw narkotykowych **w powiecie hajnowskim w okresie sześcioletnim o ponad 110%**,

2. w **województwie podlaskim** ogółem na jedno postępowanie przygotowawcze wszczęte w sprawach przestępstw narkotykowych przypadło w badanym okresie **średnio 2,45** przestępstwa stwierdzonego. W **powiecie hajnowskim średni** wskaźnik liczby przestępstw narkotykowych stwierdzonych przypadających na jedno postępowanie wszczęte wyniósł **1,87**, jednak przy znacznym wzroście w ostatnich dwóch latach,
3. **przestępstwa narkotykowe** z terenu powiatu hajnowskiego w badanym okresie stanowiły średnio **3,19%** przestępstw tego typu notowanych w całym województwie podlaskim. Z kolei podejrzani o przestępstwa narkotykowe w powiecie hajnowskim to średnio rocznie **2,91%** podejrzanych o czyny z *ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii* w skali całego województwa podlaskiego,
4. wykrywalność przestępstw w województwie podlaskim i powiecie hajnowskim kształtowała się na poziomie ponad 96%. Jednak w całym województwie sięgała 97%, a w powiecie hajnowskim przekraczała 96% o 0,25%, mimo, iż niektóre lata w badanym okresie odznaczały się bardzo dobrą pracą policjantów z Hajnówki.

Na podstawie wniosków uzyskanych z analizy statystycznej danych liczbowych można podjąć próbę udzielenia odpowiedzi na pytania badawcze sformułowane na wstępie.

1. Rozmiary przestępczości kwalifikowanej z *ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 r.* na terenie powiatu hajnowskiego w latach 2008-2013 regularnie rosły. Dynamika, o podstawie stałej, przestępczości narkotykowej – z różnym natężeniem – była stale dodatnia. Analiza rozmiarów i dynamiki przestępczości pozwala na rozpoznanie stopnia zakłócenia porządku prawnego przez przestępczość. W omawianym przypadku analiza ujawnionej przestępczości narkotykowej, zarówno w całym województwie podlaskim, jak i w powiecie hajnowskim wykazuje jej tendencję wzrostową, jednak w powiecie hajnowskim tendencja ta jest bardziej radykalna.
2. Udział procentowy przestępczości narkotykowej powiatu hajnowskiego w przestępczości tego typu stwierdzonej

w całym województwie podlaskim kształtuje się na poziomie średnio nieco ponad 3%. Jest on jednak dosyć niestabilny z tendencją do występowania maksimów i minimów w badanym okresie. Z kolei udział podejrzanych o popełnienie przestępstwa narkotykowego z terenu powiatu hajnowskiego stanowi niecałe 3% populacji podejrzanych o takie przestępstwa z całego województwa⁶. Warto zauważyć, że z różnym natężeniem ale we wszystkich badanych latach liczba stwierdzonych przestępstw narkotykowych jest wyższa niż liczba podejrzanych, a w niektórych latach – 2010, 2012 i 2013 – znacznie. Średnio w latach 2008-2013 liczba przestępstw narkotykowych była dwa razy większa niż liczba ustalonych podejrzanych.

3. Skuteczność działania Policji w ściganiu przestępstw narkotykowych, mierzona wykrywalnością przestępstw stwierdzonych w powiecie hajnowskim była duża. Pokazują to dane o wykrywalności oraz wskaźnik obejmowania postępowańi wszczętymi coraz większej liczby przestępstw stwierdzonych. Wskaźnik ten powinien być zawsze podawany z informacją o liczbie postępowańi wszczętych, jeżeli nie podaje się liczby przestępstw stwierdzonych. Liczba postępowańi wszczętych bowiem nie pokazuje pełnego obrazu przestępczości narkotykowej, ponieważ najczęściej jednym wszczętym postępowaniem zostaje objętych kilka czynów kwalifikowanych jako przestępstwa.

Popołnianie przestępstw z *ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii z 29 lipca 2005 r.* stanowi specyficzny problem, związany z szeroko rozumianymi procesami socjalizacji. Podejmowanie zachowań ryzykownych jest szczególnie charakterystyczne dla dorastania. Wiąże się z realizacją zadań rozwojowych tego okresu życia: poszukiwaniem własnej tożsamości, autonomii, sprawdzeniem swoich możliwości i sposobów radzenia sobie z trudnościami, pełnieniem nowych ról społecznych. Ale duże zapotrzebowanie na środki odurzające wykazują też osoby w średnim

⁶ Województwo podlaskie jest podzielone na 14 powiatów i 3 miasta na prawach powiatu. Proste obliczenie pokazuje, że prawie 97% przestępstw narkotykowych oraz niecałe 97% podejrzanych w sprawach narkotykowych przypada na pozostałe 16 powiatów.

wieku. To wszystko powoduje wzrost liczby osób trudniących się handlem, produkcją lub uprawą substancji zabronionych.

Prezentowane badania, praktyka policyjna i doświadczenie zawodowe Autora pokazują, że mimo bardzo trafnych uregulowań prawnych, przestępczość narkotykowa rośnie. Narkotykowy diler nie działa sam, jest on na końcu łańcucha przestępczego i to on z reguły jest podejrzany. Niezwykła hermetyczność środowiska tej kategorii przestępczości znacznie utrudnia organom ścigania ustalanie jej sprawców.

Zjawisko narkomanii ma charakter procesu – postępuje, ewoluje, odznacza się zróżnicowaną dynamiką i silnym powiązaniem – im więcej narkotyków na rynku, tym więcej konsumentów. Im więcej konsumentów, tym większa liczba narkomanów, przy czym oszacowanie jakichkolwiek danych rzeczywistych w tym obszarze jest niezwykle trudne. Zjawiska narkomanii nie da się całkowicie wyeliminować, można jedynie zaostrzyć przepisy prawa, zwiększyć ilość środków finansowych na jej przeciwdziałanie, doskonalić i wdrażać coraz to lepsze programy profilaktyczne i dokładniej monitorować jego skalę.

Przeciwdziałanie problemowi społecznemu jakim jest narkomania to zadanie bardzo trudne. Wymaga współpracy wielu instytucji w różnych obszarach i płaszczyznach. Żeby odnosić sukcesy w walce z narkomanią wszystkie strony powinny posiadać wiedzę na jej temat, znać sposoby rozpoznawania i oceniania. Dopóki w Polsce nie stworzy się przychylnego klimatu dla kompleksowego rozwiązania problemów związanych z uzależnieniami od narkotyków, dopóki mechanizmów penitencjarnych nie zastąpi się wszechstronną edukacją, dopóki narkotyki będą tematem „tabu”, dopóty trwać będzie stan podwyższonego zagrożenia a zjawisko to w zastraszającym tempie będzie zatruwać organizm polskiego społeczeństwa. Dopiero, gdy większość społeczeństwa zrozumie, że problem dotyczy wszystkich, kiedy przełamie się barierę milczenia i wstydu, będzie można naprawdę rozpocząć walkę z narkomanią.